

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วาสิฎฐี ภูมิพงษ์

TH0007981

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

17 ต.ค. 2546

169804

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

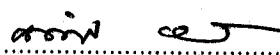
มิถุนายน 2546

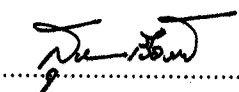
ISBN 974-9604-00-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

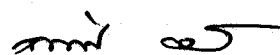
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

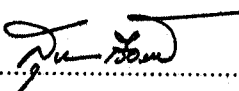
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

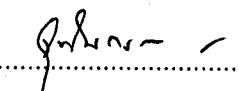
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา)

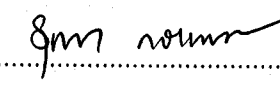
.....กรรมการ
(พลเรือตรีหญิง ดร. สุภัทรา เอื้อวงศ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา)

.....กรรมการ
(พลเรือตรีหญิง ดร. สุภัทรา เอื้อวงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬาลักษณ์ บารมี)

.....กรรมการ
(ดร. สุชาดา กรเพชรปานี)

.....กรรมการ
(นพ. ธนวัฒน์ สิงคาลวณิช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณประการ

วิทยา นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ในการแก้ไขข้อบกพร่อง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา ซึ่งเป็นประธาน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และพลเรือตรีหญิง ดร.สุภัทรา เอื้อวงศ์ กรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ได้ชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างมาก ในการทำ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้ความ กรุณาในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ใน การทำวิจัยและขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบ สอบถามและขอขอบคุณทุกๆ ท่านสมาชิกในครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ สำคัญ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

วาสิฎฐี ภูมิพงษ์

43911374 : สาขาวิชา : การบริหารการพยาบาล ; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ : บรรยากาศองค์การ / ความฉลาดทางอารมณ์

วาทิตี ภูมิพงษ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (A RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CLIMATE AND EMOTIONAL QUOTIENT OF PROFESSIONAL NURSES OF HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH IN EASTERN THAILAND)

อ.ที่ปรึกษา : ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา, กศ.ด., สุภัทรา เอื้อวงศ์, ค.ด. 89 หน้า.

ISBN 974-9604-00-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดบรรยากาศองค์การและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ นำไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาด้วยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาความเชื่อมั่นเท่ากับ .94, .91 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์การในโรงพยาบาลศูนย์ที่พบมี 3 รูปแบบ คือ บรรยากาศแบบเผด็จการแบบมีศีลปี แบบปรึกษาหารือ และแบบมีส่วนร่วม ความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

43911374 : MAJOR : NURSING ADMINISTRATION ;M.N.S.(NURSINGADMINISTRATION)

KEYWORD : ORGANIZATIONAL CLIMATE / EMOTIONAL QUOTIENT

VARSI THEE PUMIPONG : RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CLIMATE AND EMOTIONAL QUOTIENT OF PROFESSIONAL NURSES OF HOSPITAL UNDER THE JURISDICTION OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH IN EASTERN THAILAND. THESIS ADVISOR : PONGSRI KEITLERTNAPHA, Ed.D., SUPATHRA URWONGSE, Ph.D. 89 P. ISBN 974-9604-00-8

This research aimed at investigating the relation between Organizational Climate and Emotional Quotient of professional nurses in the Hospitals Under the Jurisdiction of Ministry of Public Health , in Eastern Thailand. The samples used in the study consisted of 358 professional nurses from centered hospitals of Eastern Thailand. The instruments were 2 sets of questionnaires on Organizational Climate and Emotional Quotient of which content validity was checked by experts in the field. The statistical devices used for analyzing the data were frequency, percent, and Chi – Square.

The results of the study were as follows : Organizational Climate was divided (classified) into 3 systems which were Benevolent authoritative, Consultative, and Participative . Emotional Quotient of the professional nurses was ated at the normal level. There were relation between Organizational Climate and Emotional Quotient of the professional nurses with statistical significance at the .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
สารบัญ.....	๑๑
สารบัญตาราง.....	๑๒
สารบัญภาพ.....	๑๓
 บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์.....	21
แนวความคิดและองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	30
ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับบรรยากาศองค์การ.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37

บทที่

การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	82
ภาคผนวก ค.....	87
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา.....	37
2 แสดงช่วงของคะแนนที่ใช้เทียบลักษณะของบรรยากาศ.....	38
3 เกณฑ์ปกติของคะแนน ความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต.....	39
4 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและประสบการณ์การปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล ($n = 368$).....	43
5 ร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามรูปแบบบรรยากาศองค์การของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ($n = 368$).....	45
6 ความถี่ ร้อยละของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับเพศ และความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ($n = 368$).....	47
7 ความถี่ ร้อยละของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ($n = 368$).....	46
8 ความถี่ ร้อยละของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับระดับการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ($n = 368$)	48
9 ความถี่ ร้อยละของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับสถานภาพสมรสความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ($n = 368$).....	49

ตารางที่

หน้า

<p>10 ความถี่ ร้อยละของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับประสบการณ์การปฏิบัติงานในวิชาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปฏิบัติงานในวิชาชีพกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียง (n = 368).....</p>	<p>50</p>
<p>11 ความถี่ของจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่จำแนกตามระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์กับรูปแบบบรรยากาศองค์การและความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียง (n = 368).....</p>	<p>51</p>

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	8
2 แสดงลักษณะของบุคคลที่มีระดับความฉลาดทางสติปัญญาและความฉลาดทาง อารมณ์ที่สูงเมื่อจำแนกตามเพศ.....	33
3 การเปรียบเทียบลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ.....	34